

Enkelthederne, Pillerierne er det, en lige-gyldig Ting, hvorledes man ordner, men denne Kerne fastholde vi. Saa sagde den højtærede Minister, at jeg vilde ikke en Gang have Præstevalg, selv om jeg kunde faa det, fordi jeg jo havde sagt, at man skulde have en Præstelønningslov ved Siden af. Nej, jeg har sagt, hvad Ministeren jo ogsaa læste op, at Venstre bestandig har krævet, at samtidig med, at Menigheden selv skulde vælge sin Præst, skulde Præsterne sættes paa fast Løn, saa at de ikke bleve saa afhængige som nu af den Omstændighed, om de kunde blive forflyttede. Man erkendte, at det vilde være galt, om de, naar de bleve valgte af Menigheden, skulde lønnes paa samme Maade som nu. Og man krævede dem paa den anden Side satte paa fast Løn, for at Menighederne kunde faa større Frihed i Valget, saa at de ikke i de gode Præstekald vilde være indskrænkede til kun at vælge mellem halvgamle Præster. Jeg udtalte, at Venstre altid havde krævet dette, og jeg sagde, at jeg fremdeles fandt det rettest, at de to Ting fulgtes ad. Men jeg har paa ingen Maade erklæret, at jeg ikke kunde være med til nu at vedtage en Lov om Præstevalg i det Haab, at vi snart ogsaa kunde faa den anden Sag ordnet. Men den højtærede Minister har sagt, at Præstelønningsloven skal foreløbig hvile, og det efter hans Udtalelser ved 1ste Behandling ikke blot i denne Samling, men indtil man ser, hvorledes den Ordning vil virke, som Ministeren nu foreslaar, den Ordning, hvorefter han skal kunne ordne Lønnings-sagen ved kongelig Anordning. Den højtærede Minister fremsatte dernæst en ret mærkelig Betragtning. Han sagde, at enten Præsterne bleve valgte af Menighederne selv, eller de bleve valgte som nu, fik vi jo kun de samme Præster. Der blev ikke andre, end der var. Derfor var det, temmelig ligeegyldigt, om det var Menigheden, der valgte dem. Men den ærede Minister glemte, at hvis den Argumentation holder Stik, er det ogsaa ganske ligeegyldigt om Menighedsraadene vælger dem. Thi ogsaa i det Tilfælde bliver det samlede Antal af Præster det samme. Men det, som baade den ærede Minister og jeg har arbejdet for, er jo at Præst og Menighed skulle finde hinanden, saaledes at de passe sammen, og for at naa det har jeg ment, at det ubetinget var det bedste at Menighederne selv valgte deres Præster, selv fik den afgørende Bestemmelse. Jeg har ikke dermed ment, at de i det hele fik bedre Præster. Men jeg har

ment, at der dermed kunde raades Bod paa de uheldige Forhold, der fremkomme derved, at Præsten er en Person, der sendes Menigheden fra Regeringen, uden at Menigheden har haft Bud efter ham, og uden at den kender det mindste til ham, altsaa en fremmed og den uvedkommende Person. Jeg har altid ønsket, at Menighederne selv skulde faa Lov til at bestemme, hvem de vilde have til Præst, for at de paa den Maade kunde komme til at føle: det er noget, der kommer os ved. Derved komme de i personligt Forhold til deres Præst og derved bliver der bedre Betingelser for, at han kan komme til at gøre sin Gerning iblandt dem. Det har altid været vor Argumentation, naar vi krævede Præstevalg, og det er ogsaa til Dels Argumentationen fra Ministerens Side. Men jeg tvivler om, at Menigheden vil føle Præsten i den Grad som sin Præst, naar han vælges paa den Maade, at et Menighedsraad indstiller 3, og Ministeren deraf vælger en — Flertallets eller Mindretallets, alt efter Omstændighederne — og sender denne til Menigheden. Det vil meget ofte blive den, som Flertallet af Menigheden ikke ønsker, og jeg frygter for, at det i saa Tilfælde vil blive lige lidt tilfreds, enten det faar Præsten sendt af Ministeriet paa den nuværende Maade eller efter Anbefaling af et lille Mindretal i Menighedsraadet. Jeg tror det bedste vilde være, at Menighedens Flertal fik den afgørende Stemme. Vi have fra Venstres Side ikke villet udelukke Mindretallet fra Indflydelse; vi have altid holdt paa, at Mindretallet skulde have Ret til at faa sin Kandidat indstillet til det endelige Valg. Vi ere gaaede ud fra, at Mindretallet tidt vil være den mest kirkeligsende Del af Menigheden, og vi have ment, at den Mand, som Mindretallet ønsker, ofte vil være den bedste af de tre Præster, som Udvalget indstiller. Naar de da komme paa Valg i den samlede Menighed, vil Flertallet maa-ske netop føle sig tiltalt af denne Mand og tage ham, skønt han er opstillet af Mindretallet. Han bliver da hele Menighedens Præst. Men noget helt andet bliver det, naar de faa ham sendt fra Ministeriet, enten de ville have ham eller ikke, selv om det er paa Indstilling af et Menighedsraad. Der er blevet sagt, at uberegtigede Hensyn, politiske Hensyn, selskabelige Hensyn ville gøre sig lige saa meget eller endogsaa mere gældende, naar det er den samlede Menighed, der skal vælge, som naar det er Menighedsraadet, der skal indstille. Ja, derom kan man have